

Jorma Kankainen
Mäntytie 14
81100 KONTIOLAHTI
puh. 050-366 4914
jorma.kankainen@kolumbus.fi
SALPALINJAN PERINNEYHDISTYS RY/ P-K:n ryhmä

Museovirasto/ Rakennushistorian osasto

LÄHETE/ LOPPULAUSUNTO

Viite: Rosen Helena/ 5.5.2008/ Leinonen Kari/ Kontiolahden juoksuhaudat

**Vt 6 kevyenliikenteen väylän kohdan 1.MS aikaisten linnoitteiden inventointi
Kontiolahden tiejärjestelyt, Kontiolahti**

Loppulausuntona totean ko. kevyenliikenteen väylän 1.Ms aikaisten linnoitteiden kohdalta seuraavaa:

1. Kevyenliikenteen väylän pinnoite saatiin vedettyä 4.9.2008 päivän aikana, koskien myös linnoitteiden kohtaa.
2. Suoritettu tarkastelu osoitti, että liitteessä 3 oleva karttapiirros ja sen kohtaa: ohjeellinen työalueen rajaa on työskentelyn aikana noudatettu ja että muuhun linnoitealueen kohtiin ei oltu kajottu.
3. Linnoitteiden kohdalta totean seuraavaa:
(numerointi viittaa kuvaliitteeseen)
  - linnoite 2a:n koko alkupää on tuhoutunut ja jäänyt rakenteiden alle.
  - linnoite 2b+k korsukuoppa on tuhoutunut ja jäänyt kokonaisuudessaan rakenteiden alle. Vain lyhyt osa yhdyshautaa on jäänyt alueelle.
  - linnoite 2c on tuhoutunut alkupäästään. Linnoitteen kapea ja matala loppuosa on ryteikön keskellä.
  - linnoite 2d on tuhoutunut lähes kokonaan ja jäänyt rakenteiden alle.
4. Työsuorituksen aikana alueelta ei löytynyt kohdelöydöksiä.
5. Valokuvat jäljelle jääneistä linnoitteista on otettu 5.9.2008. (Liite 4.1)

Toivottavasti tästä raportista on Teille hyötyä ja että olen jotenkin onnistunut.

Kontiolahdessa 8 . 9. 2008

Jorma Kankainen

LIITTEET 1-6

JAKELU Savo-Karjalan tiepiiri/ Kari Leinonen
Museovirasto/ Rakennushistorian osasto

3/JK/JK

LIITE 1 Raportti

VT 6 KEVYEN LIIKENTEEEN VÄYLÄN KOHDAN IMS AIKAISTEN LINNOITTEIDEN INVENTOINNIN HAVAINTOJA

Yleistä

Tämä raportti koostuu katselmuspöytäkirjasta (Liite 2), linnoitteiden mittauskartasta (Liite 3), kuvasivut (Liite 4) ja Kontiolahden karttalehti n:o 4224 11 (Liite 5) sekä (Liite 6), jossa on lyhyt katsaus Kontiolahden I ms aikaisiin linnoitteisiin.

Tarkastelun kohteena olevien linnoitteiden kohdalla yleisenä havaintona on, että nyt kevyen liikenteen väylän rakentamisen myötä osin tuhoutuvat linnoitteet ovat olleet osa suurempaa kokonaisuutta Vaskelan kohdalla ja niistä on jo osa tuhoutunut aiemman tielinjauksen valtatie 6:n myötä. (Liite 6).

Terminä linnoitteista käytetään jatkossa nimitystä juoksuhauta ja korsun paikasta nimitystä korsukuoppa.

(Vuosina 1914 -17 sotilaskielessä taistelutoimintaan liittyvää kaivantoa nimitettiin juoksuhaudaksi. Lähinnä sen pitkien suorien osien osuudelta, koskapa niissä voitiin "juosta" taistelun aikana. Myöhemmin terminä käytettiin ampumahauta- nimitystä ja nykykielessä termi on taisteluhauta.)

Kevyen liikenteen väylän kohdan linnoitteet tuhoutuvat noin 5-10 m:n matkalta niiden valtatie puoleisesta kohdasta. Linnoitteet alkavat tien luiskan alapuolelta, sen itäosan puoleiselta sivulta.

Puusto oli poistettu ennen kaivantojen valokuvausta, joten katkotut oksat haittaavat kuvien luettavuutta. Kuvat on otettu 6.5.2008 ennen töiden aloittamista juoksuhautojen kohdalla. Lopulliset kuvat juoksuhaudoista otettiin kevyen liikenteen väylän valmistuttua syksyllä.

Linnoitekuvaukset

Linnoitteet mitattiin Gbs-laitteella 19.5.2008 Suomen Maarakennus- ja Teollisuus Oy:n toimesta. Tulosteena on mittauskartta ja koordinaattilistaus. (Liite 3).

Allekirjoittanut mittasi juoksuhautojen leveydet ja syvyydet ns. taitteiden kohdalla sekä pääsuuntautuminen kompassisuuntana. Ampumalokkeista tai ampumasyvennyksistä ei enää saanut selvää juoksuhautojen reunojen sortumien tai maatäytön takia. Tulokset on esitetty taulukkomuodossa tämän osan lopussa.

Juoksuhaudat (4 kpl ja korsukuoppa) on numeroitu 2a - 2d aiemman selvityksen pohjalta. (Liite 6).

Taulukot juoksuhaudoista ja korsukuopasta

Neljä erillistä taulukkoa.

LIITE 1 Raportti

JUOKSUHAUTA 2a

Lähtöpisteen koordinaatit (p) x= 6961,907 (i) y= 4492,702

Pääsuunta 35-00

taitteet kpl	pituus m	leveys/ syvyys	huomioita
1	3	3/ 1,5	laajentunut
2	4	3/ 1,5	"
3	4	2,5/ 1,5	"
4	4,5	3/ 1,5	"
5	3	3/ 1,5	"
6	6	3/ 1,5	"
7	2,5	3/ 1,5	"
8	5	3 /1,5	"
9	7	-	täytetty /kannas
10	4	2/ 1,5	sortunut
11	4	2/ 1,5	"
12	5	2/ 1,5	"
13	7	2/ 1,5	"
14	5	2/ 1,5	"
15	6	1,5/ 1,5	"
yht 15 tait.	70 m		

JUOKSUHAUTA 2b ja KORSUKUOPPA

Lähtöpisteen koordinaatit (p) x= 6961,776 (i) y= 4492,719

Pääsuunta 40-00/ 48-00

taitteet kpl	pituus m	leveys/ syvyys	huomioita
1	7	4,5/ 1,6	laajentunut
2	11	3/ 1,5	sortunut
3	4	2/ 1,5	sortunut/ osit.
4	6	2/ 1,5	täytetty
5	7	2/ 1,5	osit. täytetty
6	8	2/ 1,5	osit. sortunut
7	12	2/ 1,5	"
yht. 7 tait.	55 m		
korsukuoppa	n.7x8 m	1,5 /1,8 m	sortunut/ laajent.

JUOKSUHAUTA 2C

Lähtöpisteen koordinaatit (p) x= 6961,752 (i) y= 4492,723

Pääsuunta 39-00

taitteet kpl	pituus m	leveys/ syvyys	huomioita
1	17	1/ 1,6	osit. näkyvissä
2	20	-	tuhoutunut
yht. 2 tait.	37 m		

LIITE 1 Raportti

JUOKSUHAUTA 2d

Lähtöpisteen koordinaatit (p) x= 6961,724 (i) y= 4492,728

Pääsuunta 40-00

taitteet kpl	pituus m	leveys/ syvyys	huomioita
1	7	1,6/ 1,5	lähes tuhoutunut
2	6	1,5/ 1,6	laajentunut
3	9	1,8/ 1,8	osit. tuhoutunut
4	19	1/ 1,6	
yht. 4 tait.	41 m		

KOORDINAATTILISTAUS

juoksuhauta

	Koodi	Pistenro	X	Y	Z		
1	1	151	1	6961907.118	4492702.402	144.350	0.026
1	1	151	2	6961905.777	4492700.003	144.133	0.030
1	1	151	3	6961900.733	4492697.651	143.867	0.024
1	1	151	4	6961898.607	4492698.983	143.747	0.023
1	1	151	5	6961897.074	4492697.441	143.608	0.030
1	1	151	6	6961898.317	4492695.511	143.671	0.032
1	1	151	7	6961890.355	4492688.913	143.120	0.028
1	1	151	8	6961888.614	4492690.216	143.048	0.061
1	1	151	9	6961888.019	4492689.924	143.021	0.047
1	1	151	10	6961889.315	4492687.922	143.057	0.028
1	1	151	11	6961882.007	4492681.684	142.474	0.064
1	2	150	12	6961905.329	4492701.667	143.122	0.022
1	2	150	13	6961902.275	4492699.063	142.975	0.030
1	2	150	14	6961898.533	4492700.243	143.022	0.038
1	2	150	15	6961896.852	4492699.027	142.902	0.029
1	2	150	16	6961895.565	4492698.135	142.645	0.046
1	2	150	17	6961895.462	4492696.694	142.235	0.041
1	2	150	18	6961896.166	4492695.122	142.250	0.070
1	2	150	19	6961891.781	4492691.306	141.921	0.038
1	3	151	20	6961906.031	4492703.090	143.909	0.027
1	3	151	21	6961903.746	4492703.224	143.888	0.023
1	3	151	22	6961901.522	4492700.902	143.671	0.044
1	3	151	23	6961897.198	4492701.944	143.697	0.036
1	3	151	24	6961894.081	4492699.625	143.535	0.023
1	4	150	25	6961904.545	4492702.518	143.150	0.017
1	4	150	26	6961902.456	4492700.236	143.061	0.026
1	4	150	27	6961901.671	4492699.303	142.867	0.034
1	4	150	28	6961897.386	4492701.161	143.123	0.023
1	4	150	29	6961893.660	4492697.768	142.616	0.067
1	3	151	30	6961892.694	4492697.896	143.346	0.033
1	3	151	31	6961894.261	4492695.501	143.106	0.026
1	3	151	32	6961891.554	4492693.449	143.009	0.019
1	3	151	33	6961889.379	4492695.392	143.091	0.042
1	4	150	34	6961894.946	4492695.486	142.276	0.033
1	6	151	35	6961776.682	4492719.180	141.391	0.017
1	6	151	36	6961779.536	4492717.297	141.610	0.026
1	6	151	37	6961781.203	4492714.456	141.869	0.017
1	6	151	38	6961779.045	4492710.715	141.866	0.029
1	6	151	39	6961775.707	4492708.886	141.158	0.041
1	6	151	40	6961773.600	4492709.064	141.298	0.038
1	6	151	41	6961770.562	4492715.404	141.314	0.021
1	6	151	42	6961772.272	4492717.143	141.379	0.018
1	6	151	43	6961773.971	4492719.161	141.559	0.019
1	7	150	44	6961771.417	4492712.846	140.548	0.044
1	7	150	45	6961773.080	4492716.013	140.790	0.058
1	7	150	46	6961775.537	4492715.614	140.681	0.020
1	7	150	47	6961777.637	4492714.127	140.615	0.018
1	7	150	48	6961777.295	4492711.692	140.521	0.025
1	7	150	49	6961774.877	4492710.535	140.185	0.026
1	7	150	50	6961772.987	4492710.514	140.482	0.027
1	8	151	51	6961773.234	4492708.753	141.262	0.027
1	8	151	52	6961769.011	4492703.854	140.163	0.023
1	9	151	53	6961770.073	4492714.842	141.717	0.033
1	9	151	54	6961767.565	4492710.676	141.345	0.033
1	9	151	58	6961766.817	4492707.208	139.991	0.029
1	9	151	59	6961765.928	4492703.666	139.553	0.033
1	10	150	60	6961766.615	4492703.618	139.470	0.043
1	10	150	61	6961767.780	4492706.229	139.517	0.033
1	10	150	62	6961769.555	4492709.171	139.272	0.033
1	10	150	63	6961769.943	4492708.705	139.358	0.047
1	10	150	64	6961768.344	4492705.622	139.442	0.031
1	10	150	65	6961767.191	4492703.736	139.503	0.045
1	11	151	66	6961754.224	4492722.980	140.752	0.015

				juoksuhauta			
1	11	151	67	6961755.155	4492722.432	140.946	0.020
1	11	151	68	6961755.304	4492721.047	141.084	0.018
1	11	151	69	6961752.324	4492713.475	140.574	0.022
1	11	151	70	6961750.027	4492711.961	139.844	0.057
1	11	151	71	6961748.968	4492712.925	139.382	0.029
1	11	151	72	6961748.339	4492713.705	139.635	0.021
1	11	151	73	6961748.537	4492715.298	140.253	0.021
1	11	151	74	6961749.289	4492716.762	140.523	0.021
1	11	151	75	6961751.294	4492721.336	141.078	0.024
1	11	151	76	6961752.734	4492723.809	141.122	0.032
1	12	150	77	6961753.089	4492721.615	140.130	0.019
1	12	150	78	6961753.598	4492720.955	140.062	0.021
1	12	150	79	6961750.916	4492714.824	139.361	0.023
1	12	150	80	6961750.070	4492713.455	139.155	0.026
1	12	150	81	6961749.526	4492713.933	139.198	0.030
1	12	150	82	6961750.678	4492716.214	139.391	0.026
1	12	150	83	6961751.669	4492718.474	139.732	0.025
1	12	150	84	6961752.307	4492720.229	139.989	0.024
1	13	151	85	6961724.353	4492728.938	139.931	0.022
1	13	151	86	6961721.262	4492727.900	140.107	0.023
1	13	151	87	6961717.480	4492728.310	139.614	0.018
1	13	151	88	6961714.216	4492722.243	139.075	0.030
1	13	151	89	6961713.301	4492719.030	138.517	0.042
1	13	151	90	6961717.672	4492717.069	138.675	0.036
1	13	151	91	6961726.699	4492717.671	139.552	0.022
1	13	151	92	6961729.322	4492713.475	139.105	0.036
1	13	151	93	6961733.769	4492705.118	138.600	0.024
1	13	151	94	6961736.414	4492706.214	138.386	0.030
1	13	151	95	6961732.731	4492716.160	139.403	0.026
1	13	151	96	6961729.340	4492722.173	139.753	0.021
1	13	151	97	6961724.465	4492721.561	139.524	0.029
1	13	151	98	6961718.368	4492721.494	139.167	0.041
1	13	151	99	6961719.640	4492723.326	139.562	0.026
1	13	151	100	6961722.893	4492723.176	139.531	0.029
1	13	151	101	6961725.194	4492725.647	140.126	0.019
1	13	151	102	6961725.831	4492726.919	140.239	0.021
1	14	150	103	6961722.664	4492726.283	138.818	0.039
1	14	150	104	6961722.408	4492724.570	138.605	0.029
1	14	150	105	6961718.676	4492725.518	138.208	0.030
1	14	150	106	6961716.059	4492721.199	137.783	0.022
1	14	150	107	6961716.810	4492719.996	137.854	0.042
1	14	150	108	6961719.452	4492718.795	137.881	0.034
1	14	150	109	6961723.641	4492719.157	138.123	0.028
1	14	150	110	6961728.199	4492719.238	138.413	0.058
1	14	150	111	6961731.092	4492714.450	138.089	0.098
1	14	150	112	6961734.329	4492707.322	137.574	0.027

Liite 2

Museovirasto Helsinki
Savo-Karjalan tiepiiri

VT 6 KEVYENLIIKENTEEEN VÄYLÄN KONTIOLAHDEN KIRKONKYLÄN KOHDAN IMS AIKAISTEN LINNOITTEIDEN KATSELMUS

Katselmus suoritettiin 6.5.2008 klo 12.00 alkaen. Läsnä olivat Savo-Karjalan tiepiiristä projektivastaava Kari Leinonen ja rakentajapuolelta Tommi Laittila, Suomen Teollisuus ja Maarakennus Oy, sekä Jorma Kankainen Kontiolahdelta.

Katselmuksessa keskityttiin kevyenliikenteen väylän rakentamisen aikana tuhoutuvien linnoitteiden, taisteluhautojen (juoksuhauta) ja yhden korsukuopan, tarkasteluun. Jolloin todettiin seuraavaa:

Rakennettavalla kohdalla on neljä eripituista ja osittain jo aiemman tielinjauksen rakentamisen aikana tuhoutunutta taisteluhaudan pätkää. Osin taisteluhaudat on täytetty mm. laudan pätkillä, huonekaluromulla sekä puutarha- ja risujätteellä. Paikoin kaivannot ovat selvästikin nähtävissä ja jopa hyvä kuntosia, lähinnä kaivantojen asuntoalueen puoleiset osat. Myös kohteella suoritettu puuston poisto on työkoneen osalta jonkin verran vaurioittanut lisää kaivantoja.

Korsukuoppa on myös tuhoutunut ja laajentunut myöhemmän maanoton myötä.

Jäljelle jäävät kaivantojen ”pätkät” tulee siistiä ja maisemoida. Maansiirron yhteydessä tulee välttää turhaa ajoa ehjien linnoitteiden päällä.

Mikäli rakentamisen yhteydessä ilmaantuu löydöksiä, niistä tehdään ilmoitus museovirastolle.

Kohteen inventoinnista ja dokumentoinnista on museovirasto antanut erillisohjeen.

Huomautus:

Selvitys(2006) Joensuun seudun sotahistoriallisista kohteista, luvussa: I maailmansodan aikaiset linnoitteet kohta; suojeluluokitukset olen arvioinut kohteet seuraavasti:

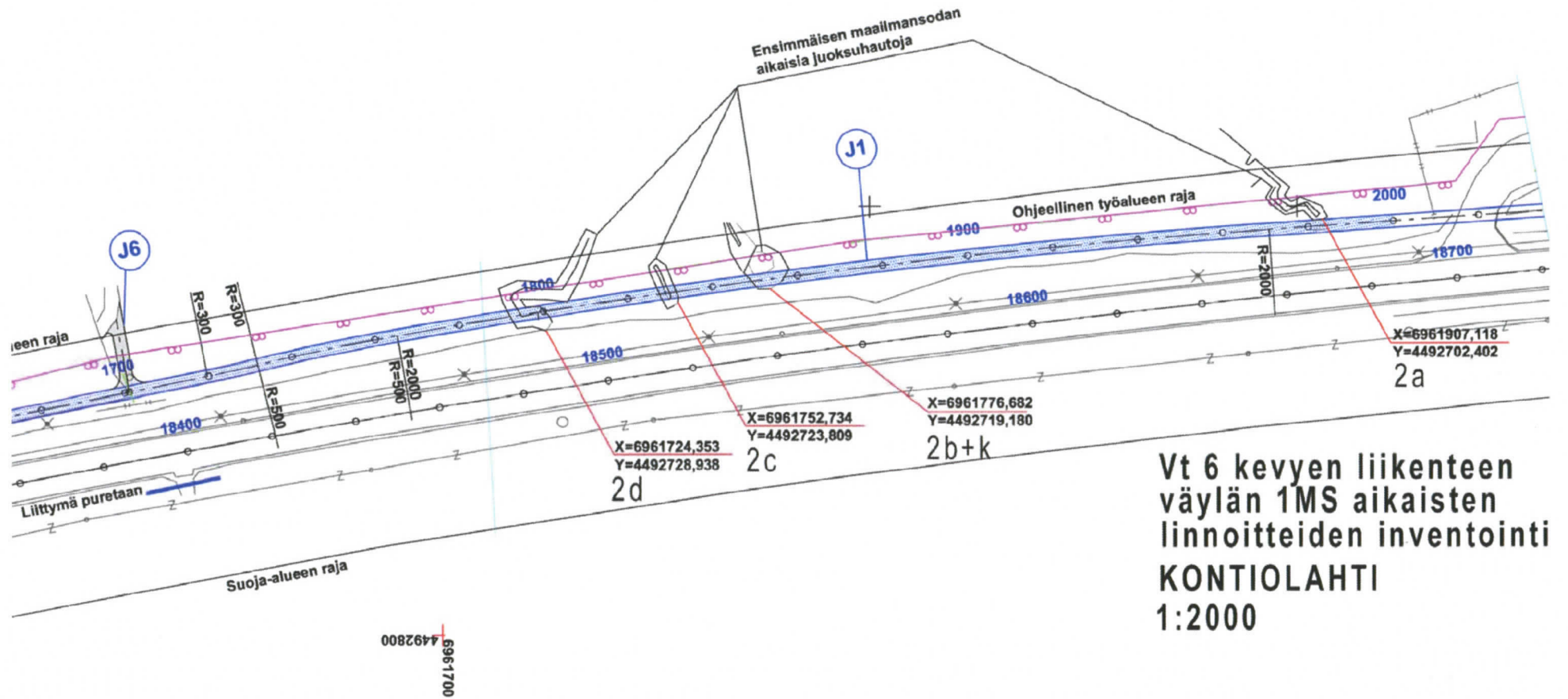
VASKELA

2 -3 taisteluhauta ja korsukuoppa 2/ 5 säilytettävä mikäli mahdollista.

Kontiolahti 7.5.2008

Jorma Kankainen

LIITE 3

Vt 6 kevyen liikenteen
väylän 1MS aikaisten
linnoitteiden inventointi
KONTIOLAHTI
1:2000

LIITE 4 KUVAT 2a

1.
Linnoite 2a, kuvan suunta 35-00
Kuva 1: tuhoutuvaa aluetta

2.
Kuva 2: suoja-alueen jälkeen jäävä alue

Linnoite 2a, suoja-alueen jälkeen jäävä alue

ja "asukkaiden" muotoilema loppuosa

LIITE 4 kuva 2b +k

Linnoite 2b+k, kuvan suunta 45-00

Linnoite 2b+k, kuvan suunta 52-00 (yläreunan aukko: vt6 Kajaaniin)

LIITE 4 kuva linnoite 2c

Linnoite 2c, kuvan suunta 40-00, tuhoutuvan alueen alku

LIITE 4 kuva linnoite 2d

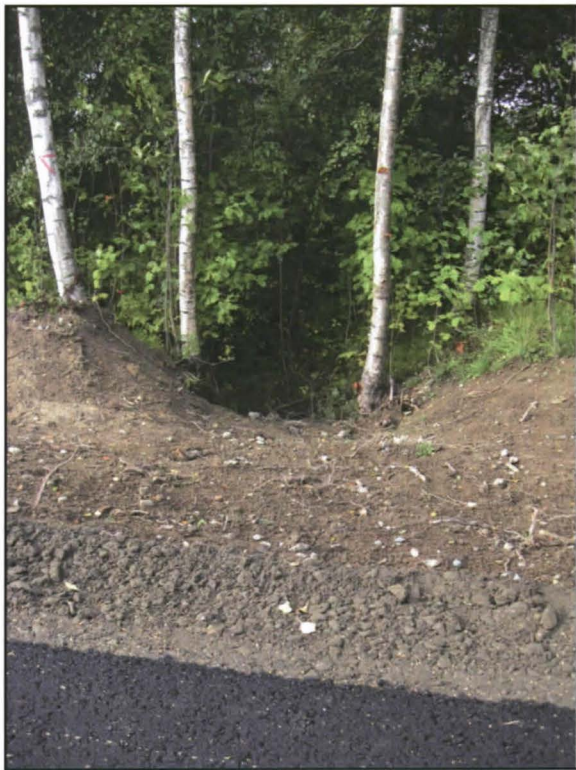
Linnoite 2d, kuvan suunta 48-00, tuhoutuvan alueen alku

Liite 4.1

Linnoite 2a: suoja-alueen jälkeen jäänyt alue (vrt liite 4/kuva 2)

Linnoite 2c: suoja-alueen jälkeen jäänyt alue.

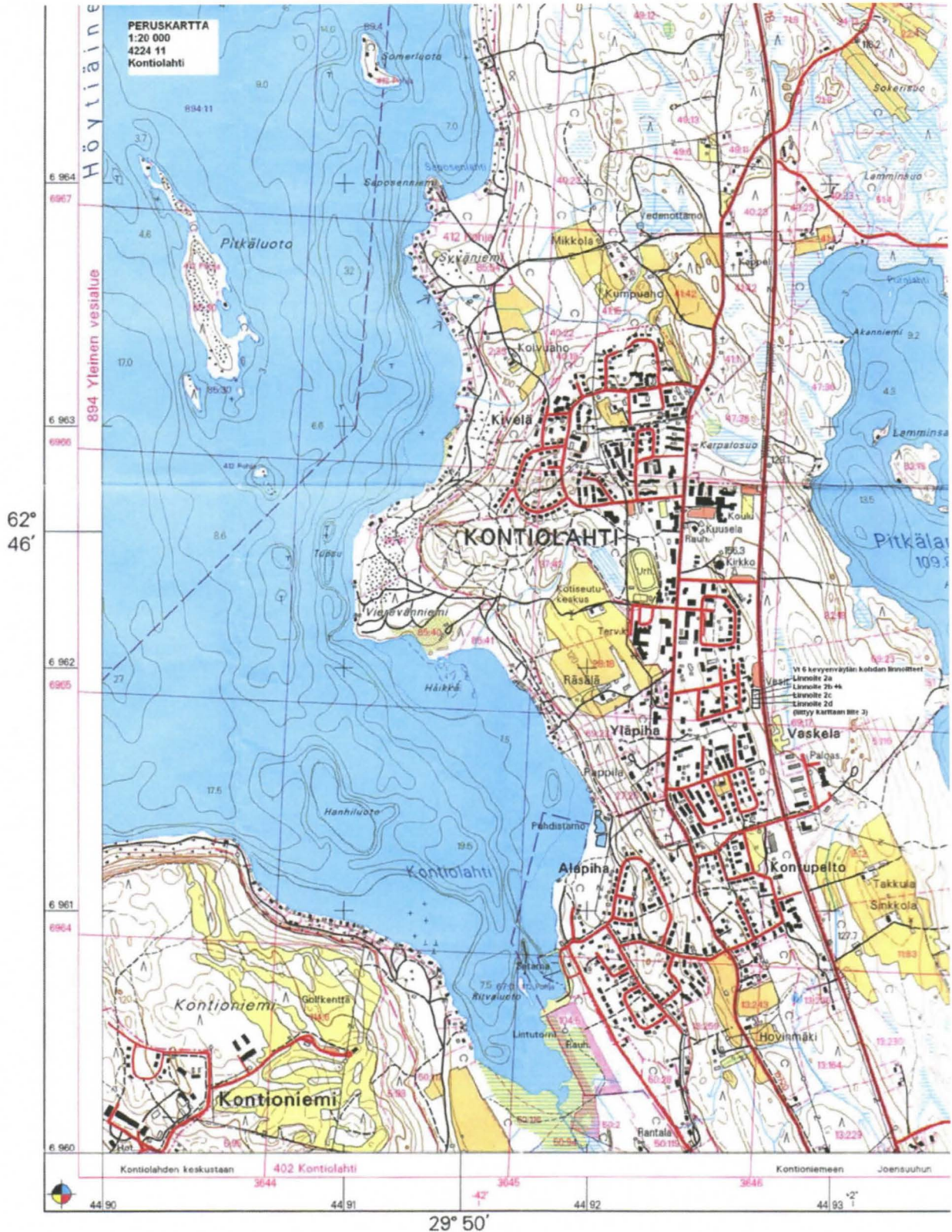
(Huom. linnoite 2b+k tuhoutui kokonaan rakenteiden alle.)

Linnoite 2d: suoja-alueen jälkeen jäänyt alue.

Liite 5

Panopaiikka Karttokeskus Oy, Helsinki, 1996
Tryckt på Karttokeskus Oy, Helsingfors, 1996

Ilmakuvaus 1992
Flygfotografierad 1992
Maastotäydennys 1994
Tennäskomplettering 1994
Aineisto on saatavana myös numerisena.
Data finns tillgängliga även i digital form.

Koordinaatti
Koordinatsy
Korkeusjärje
Höjdsystem

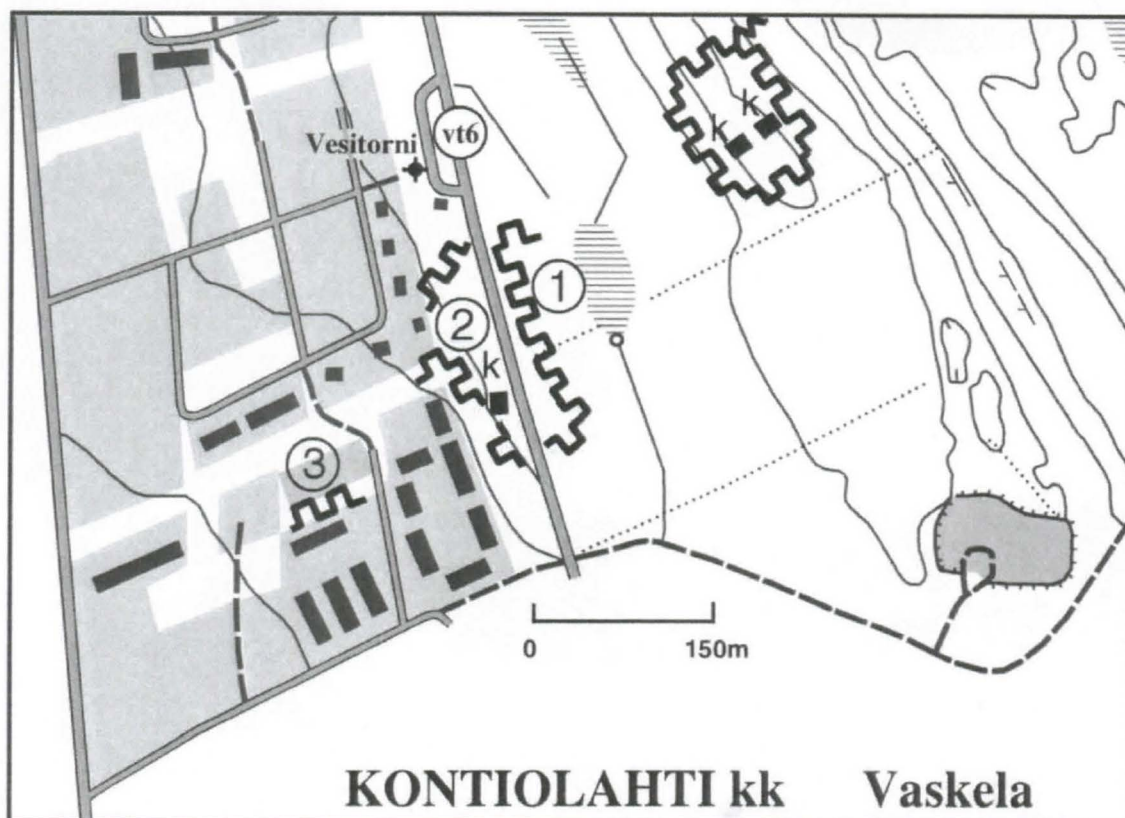

LIITE 6 Lyhennelmä Kontiolahden IMS aikaisista linnoitteista

Vuosina 1916 – 1917 tehtiin varustuksia Kontiolahden kirkonkylälle sekä pitäjän useisiin kyliin ja niiden ympäristöön. Asemat kaivettiin lapiolla tai louhittiin lekalla. Ilmeisesti myös räjähdysaineita on käytetty ainakin Pyytivaaran kalliisilla alueilla.

Kenttälinoitetut asemat muodostivat kaksi perättäistä linjaa. Pohjoinen linja kulki suunnilleen tasalla **Kivelä – Karpalosuo – Pitkälammen kannas**. Toinen alkoi Räsälän peltoaukeilta linjalla **Yläpiha – Vaskela – “Jakkilanvaara”** jatkuen **Pitkälammen eteläpään kautta Pyytivaaralle**. Täältä linnoitteet suuntauivat **Jakokosken kautta lähelle Pielisjoen rantaan**. Eteläisemmät varustukset löytyvät **Kylmäojan ja Lehmon** alueilta.

Kontiolahden kirkonkylän linnoitustöitä johti Räsälässä asustanut insinööri virkamies Tschernov. Pyytivaaralla vänrikki Dimitrievin johdolla oli linnoittamassa vajaat kolmekymmentä työmiestä.

Teksti ja kartta viittaavat julkaisuun: MAAKUNNAN MAALINNOITTEET Ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoitteet Pohjois-Karjalassa; Jorma Kankainen 1999. Sivu 44.

Kevyenliikenteen väylän kohdan linnoitteet sijoittuvat kartan 2 kohdalle.